

Frontotemporal demens med ændringer i adfærd

Frontotemporal demens med ændringer i adfærd medfører store forandringer i et menneskes personlighed og væremåde. Frontotemporal demens er en fælles betegnelse for en gruppe hjernesygdomme, der påvirker pandelapperne og den forreste del af tindingelapperne.

Symptomer

De mest fremtrædende symptomer er forandringer i opførsel og personlighed. Ofte svækkes personens hæmninger og situationsfornemmelse. Man kan fx få tendens til at spise eller drikke alt for meget eller få en stærk forkærlighed for søde sager.

Evnen til at leve sig ind i andre mennesker forringes, og ofte vil personen være påfaldende ligeglad med sociale normer. Man kan fx finde på at sige lige, hvad man tænker, uden at tage hensyn til om det virker stødende på andre. Symptomerne kan ligne visse psykiske sygdomme, og frontotemporal demens er derfor ofte vanskelig at diagnosticere.

Selvindsigt og erkendelse af egen sygdom er ofte nedsat eller helt fraværende. Personen mangler forståelse af, at han eller hun er syg, og forstår heller ikke, hvordan det påvirker andre mennesker.

I begyndelsen kan ændringerne i adfærd og personlighed være ganske små. Efterhånden som sygdommen skrider frem, bliver ændringerne mere synlige for omgivelserne.

Undertyper af frontotemporal demens

Ved nogle typer af frontotemporal demens påvirkes personlighed og opførsel ikke fra starten. I stedet ses problemer med at tale. Dette kaldes primær progressiv afasi (tiltagende sprogforstyrrelse).

En anden undertype er semantisk demens, hvor man gradvist mister sin viden om ords betydning og tings egenskaber.

Det typiske forløb

Frontotemporal demens starter ofte tidligere end andre demenssygdomme, fx Alzheimers sygdom. De fleste personer er mellem 55 og 65 år eller yngre, når sygdommen diagnosticeres. Selve sygdomsforløbet varierer meget fra person til person.

Hyppighed

Frontotemporal demens udgør 2-3% af alle tilfælde af demens i Danmark, men det er ikke alle, der får ændringer i adfærd. Frontotemporal demens udgør en forholdsvis stor andel af demenssygdomme blandt personer, der er yngre end 65 år.

Frontotemporal demens med ændringer i adfærd

Årsag

Frontotemporal demens med adfærdsændringer er forbundet med flere forskellige sygdomsprocesser i hjernen, bl.a. svind af pandelapperne og opsvulmede hjerneceller. I mange tilfælde er der også ophobning af forskellige typer protein i hjernen.

Arvelighed

Omkring 40% af alle tilfælde af frontotemporal demens med adfærdsændringer menes at være arvelige. Der er dog kun grund til at undersøge dette nærmere, hvis flere i familien har sygdommen. Hos enkelte familier med arvelig frontotemporal demens kender man de gener, der er ansvarlige for sygdommen.

Behandling

Der findes ikke medicin, der kan helbrede eller bremse udviklingen af frontotemporal demens med adfærdsændringer. Derfor er det vigtigt, at både personen selv og de pårørende tidligt får den rette rådgivning og støtte. Ændringer i adfærd behandles først og fremmest ved at tilpasse det miljø, som personen med frontotemporal demens lever i.

